

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz **FÖLDES EDE** könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Közérdekek közérdeke!

Magyarország mindaddig csak alárendelt és egyre jobban kimerülő gyarmata marad Ausztriának, a míg az önálló vámterület sorompóit föl nem állíthatjuk.

Buzát, húst, bort, táplálékul, a természetnek mind a három országából való nyers anyagokat, ipari feldolgozásra, termelünk és szállítunk az iparúzó osztrák tartományok sűrű, szapora lakosságának.

Vámmentesen kapnak tőlünk mindent, elkapdosnak tőlünk mindent, s ezzel megdrágítanak mindent a magyar iparos, a magyar tisztviselő, a magyar föld népe számára.

A drágaság agyonnyom mindnyájunkat, kivévén a kivitelre termelő, nagy földbirtokok tulajdonosait és haszonélvezőit.

A fokozódó drágaság miatt nyomorog a vasutas, az iparos és semmit sem segít rajta a sztrájk; az elviselhetetlen drágaság miatt éheznek a tanítók, eladósodik a tisztviselő és a fizetésrendezések sem érnek számára semmit.

A drágaság miatt a kisbirtokos nem bírja a cselédtartást és munkabérekét, s a munkásnép ezrével vándorol ki hazánkból jövedelmező ipari munkát keresni.

A nagy drágaság oka pedig végkép a vámterületünk közönsége.

Az osztrák, cseh iparos, gyáros könnyen fizeti meg a termények növekedő árát, mert gazdag műhelyei, kész befektetései, óriási tőkéi vannak; azokhoz évtizedeken át mind a mi pénzünk, a mi áldott földünknek olcsón vásárolt termése, a mi földműves népünknek paraszti veritéke segítette.

Tőlünk vásárolt terményeink emelkedő árát elvégre is tőlünk szedi be ismét.

Mert cikkeit a Kárpátoktól az Adriáig vámmentesen hozza, hordja piacainkra. A tulipánunk egy kicsit bosszantja, de nem árt neki. Sőt figyelmezteti, hogy itt-ott hogyan fonhat be jobban. Áruira, ha éppen kell, rámozolja a magyar nemzeti színeket. Ráfesti a tulipánt is, mintha csak ő találta volna ki, elvakításunkra. De hiszen a nélkül is, boltban és piacon a verseny győz.

A verseny természetét, fogásait ismeri és kihasználja az osztrák, nagy forgalommal és csekély haszonnal. A vásárlók milliói a portékának nemcsak a gyárát, hanem az árát is nézik, meg az erszényöket is megkérdik. Az egyszerű összeadás és kivonás igazságával szemben a nemzeti ipart védő hősieség úgy áll, mint a fegyvertelen bátor lovag szemközt egy tég ágyuval.

A míg az osztrák ipar vámmentesen árasztja el termékeivel országunkat, addig a magyar ipar és iparos osztály virágzást, jobblétet ne remeljen. Elégedjek meg a bátortással, a melyet neki a tulipánkert illatképpen nyújt.

Mi hát a teendő?

A magyar vámsorompók felállítása.

Ha számot vehetünk az osztrák ipar behozandó termékeire, akkor a mi iparunk ezzel a támogatással versenyképessé lesz. Virágzani és szaporodni fognak műhelyeink, gyáraink. Munkát kap, jó bérért, a szegény ember és nem vándorol ki jövedelmező munkát keresni Amerikába, a hogy nem vándorol ki tömegekben az osztrák és a cseh munkásnép. Magyarországon magyar ipartermékeket fog vásárolni millió és millió ember, nem azért, mert az újságok sarkalják, nem azért, mert tulipánjelvényt visel; csak azért, mert meg tudja számolni fillereit, s szemével kiválasztani a jobbat és olcsóbbat.

Persze, hogy viszont az osztrák is vámot vet a mi gabonánkra, marhánkra, nyers terményeinkre. Okosan teszi. Csakhogy azzal magának, a maga népének drágítja meg a mi javainkat. Kevesebbet fogunk neki kivinni. De annyival olcsóbban jön ki, annyival előtérbe állapítja a pénzén vásárló iparos, kereskedő, tisztviselő, s a személyes szolgálatból élő; de még a katoná is.

Valakitől azonban elvégre mégis csak áldozatot kíván az önálló vámterület megalkotása.

Hát bizony kíván. És ez a valaki a dus földjein kivitelre termelő nagybirtokos. Egy néhány évig, talán egy évtizeden túl is, a míg Magyarországon egyensúlyba jön az ipari termelés és a nyerstermelés jövedelmezősége, a míg Magyarországon a népesedés a jobblet hatása alatt gyarapodásnak indul: addig a nagybirtokosnak tűnie kell azt, hogy kevesebb legyen, a vámsorompók miatt, a jövedelmének a feleslege, melyet amugy is csak fényűzésre fordít, s a nemzet megerősödése érdekében egy kis lemondással ő hozzon hősies áldozatot.

De hát igazságtalanság-e tőlük ezt kívánni? Nem. Semmiképen sem.

A hajdani magyar nagybirtokos; zázlós úr, főnemes, főpap fegyveres sereget, bandériumot tartozott kiállítani a haza védelmére, megtartására. Azok élén saját vérét is ontotta.

Ma nem kérjük életét és vérét. Nem kívánjuk, hogy sereget szervezzen, tartson, vezéreljen czimeres zászlói alatt.

Ma csak azt várjuk tőle, hogy méltóztassék a karni a magyar vámterületet; méltóztassék akarni, hogy Magyarország, mint iparúzó ország, népsűrűségével idejekorán tulszárnyalassa a Balkán-államokat, s ezek piacain tér foglalhasson, gazdasági alárendeltségétől, elvérezéstől megmentessék; méltóztassanak e véget egyelőre meglegedni kevesebb jövedelemfűlöleggel, lemondani fejezüzetüknek külföldet gazdagító, avagy násképen haszontalan tulságainól; elviselni egy kis áldozatot addig, a míg az még talán még nem késő.

Ha nagybirtokosaink akarják: velök együtt Magyarországon minden hazafi akarni fogja

az önálló vámterületet. S ha így akarjuk, meg is lesz.

Pártpolitikai elvek ebben el nem választhatják Magyarországot polgárait. A ki 48-as hazafi, annak lehetetlen nem akarni azt; hiszen a gazdasági önállóság első feltétele Magyarország függetlenségének; elvét árulja el, ha mindent el nem követ a vámterület elkülönítésére.

A ki pedig 67-es alapon áll (mi is azon állunk), az tudja, hogy a vámközösség csak 10 évről 10 évre szóló és feltételes; és láthatja, hogy hazánk jövőjére nézve kedvező feltételeket Ausztriától kimódolnunk lehetetlen. El kell tehát különülnünk. Nem maradhatunk továbbra is Ausztria gyarmata.

Hanguk nem hallszik messze. De ha Alsófehérmegyének, ha csak a nagyenyedi választókerületnek jogosult, vagy választójogosultságot ezután nyerendő néhány polgárhoz jut is el a szavunk; szót kell emelünk a mai legnagyobb nemzeti közérdek, igazán nemzeti életkérdés mellett.

Sürgetőnk kell annak az érdekeknek a megmentését, annak a kérdésnek az egyetlen üdvös megoldását.

Az idő drága most. Drágább a kenyérenél és a husnál. Egy pár hét alatt dönteni kell, ki kell mondania a törvényhozásnak a nemzet akaratát.

Ha úgy: akkor a törvényhozás csakis olyan gazdasági kiegyezést szavazhat meg, a mely az önálló magyar vámterületet tíz év multára feltétlenül biztosítsa.

A mi választókerületünk képviselőjének erélyes állásfoglalása és szavazata felől azt hisszük, nem kell kételkednünk. Ő se kételkedjek, hogy kerülete közakarátát fogja kifejezni.

—r—r—

Politikai hírek.

A görög egyházak akcióba léptek a népiskolai tanítókra vonatkozó törvényjavaslat ellen. A g. keletiek Metianu érsek vezetésével alatt tisztelegtek Apponyinnal s a javaslat némely rendelkezésének enyhítését kérték. Mihályi balázsfalvi érsek pedig a g. kath. püspököket hívta konferenciára, hogy a mai nap ugyane kérdésről tanácskozzanak. Ugy látszik, hogy a román nemzeti egyházak főpapsága mintegy hagyományos kötelességének tartja testületileg felszólalni, valahányszor a magyar törvényhozás és kormány egy-egy lépést tesz a magyar állam nemzeti jellegének és egységének kiépítése útján. Abban a téves hitben élnek, hogy nekik kötelességük a nemzeti és faji partikularizmus érdekeit képviselni. Holott a román főpapi kart közjogi állása, melyet a magyar nemzet törvényhozásában elfoglal, arra kötelezné, hogy lelki

gondviselésükre bizott híveik között a felsőbbrendű állami érdekeknek legyenek képviselői: ez esetben a nemzeti közművelődésnek és az általános emberi haladásnak.

Titkári jelentés.

(1905. július 1-től—1906. december 31-ig terjedő időről.)

Irta és a „Nagyenyedi Protestáns Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező Egyesületé”-nek 1907. évi február 24-én tartott beszámoló közgyűlésén felolvasta: **János Sándor** egyesületi titkár.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Egy alkalommal Jézust gazdag lakomára hívja meg egy főfarizeus. — Nem azért teszi, hogy megbecsülje benne a szellemi előkelőséget: tehát nem tiszteletből. Nem is abból a hiúságból, hogy lássa a világ, hogy ő szereti a nagyhirű, szellemes emberek társaságát... Nem azért, — hanem azért, mert az Írás szerint „lesselkedének utána!”

Szerették volna, hogy valami olyat tegyen, vagy mondjon, mivel hibát kövessen el, vagy a szombat nap szentségét megsértse, minek alapján tekintélyét, befolyását tönkre tehesék, népszerűségét megtörhessék, — szóval: elnémitva utjából felrelökhessék.

Jézus azonban ezt a lelki örömet nem szerzi meg nekik... Ismeri aljas gondolkozásukat, jól tudja meghívásának indokait: s kimélet nélkül sujt rájuk, s megszegyenesítés által neveltségessé teszi őket, mikor a barátságáról, szivességéről és jótékonyágáról eme Krisztusi szeretettől gazdag szavakkal oktatja ki: „A mikor ebédet, vagy vacsorát készítesz, ne hívd barátaidat és atyádfiait, se rokonaidat, se gazdag szomszédaidat, hogy ők viszont téged ne hívjanak, hogy ily módon a jótétemény meg ne fizetessék, — hanem amikor lakomát készítesz, hívd a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat és vakokat, — és boldog leszél, mivelhogy azoknak nincs mivel viszonzniuk neked, hanem visszafizetetik neked az igazak feltámadásában...”

Az az: ismerem érzedet, romlott gondolkozásod!... Meg lakomádat is kamatoztattad! Jótékonyágodat is saját javadra fordítottad vissza! — Ne azt hívd, a kinek nincs szüksége a segedelemre; ne azt, a kiről tudod, hogy visszafizeti neked, mert ez nem erény, nem az „örökkévalóságra elített kincs.” — hanem ravasz emberi számítás és haszonra való befektetés.

Ha hozzám méltó akarsz lenni, s ha földi gazdagságodat jól akarod felhasználni, ha veszendő kincseken örökövelő javakat akarsz szerezni, akkor tégy jót azokkal — de dobolás és fitogtatás nélkül — akik a nehéz életviszonyok között bénákká, nyomorultakká dolgozzák magukat, s még sincs meg a betevő falat kenyere. A kik szűkölködnek, éheznek, rongyokban dideregnek, betegek s éhségtől sápadt gyermekeiket segedelem hiányában könnyes szemekkel és csak üres szavakkal vigasztalhatják!...

Bőségedből juttass a nyomorban sinlődő szegényeknek! Vigadásod közben ne feledkezzél meg az inségben levőkről! Emlékezzél meg azokról, akik kétségbeesésükben zugolónak, békételenkednek, kikelnek a lelketlen bőség ellen, mely nem akar tudni arról, hogy szűkölködők is vannak a világon. A kik sebeiket és rongyaikat mutatják fel, gyógyítás és enyhület után kiáltanak, s a kit te azért, mert szólni mer, mert hangot börtököl adni nyomorának, mert keresztjeit tovább már nem bírja és ő is élni akar, —

társadalmi rendet bontó, békétlen szociális proletárnak mondasz, kit le kell verni, kit erőszakkal kell elnémitani, hogy még az a joga se maradjon meg, hogy panaszkodhassék.

Vigyázzatok! — Itt az erőszak, a lelketlenség, a fegyver nem használ, csak mérge-sebbé és terjedtebbé teszi a sebet! — Itt csak az emberi jogok elismerése, a szeretet és keresztyéni könyörület oldhatja meg a kérdést, mely nyomort szüntet, könnyet töröl, életet ad! — Ha te az „evangéliumi gazdag” módjára biborba és bársonyba öltözve mindennap vigan lakmározol, — s a sebekkel borított, rongyokban didergő, éhező Lázárnak még asztalod lehulló morzsáit se juttatod, s kutyádra is bosszankodol, mely sebeit nyaldosva enyhületet szerez a gyomorultnak: nem vagy a könyörülő Istennek gyermeke, — nem vagy embertársad keresztyén testvére, hanem önző, lelketlen farizeus! — Vagy ha teszel ugyan valamit, de erkölcsi hasznát annak is magad akarod huzni, teszel, hogy lássanak, hogy fitogtasd jótékonyágodat, hogy dicsőítsenek, s mint bálvány előtt leboruljanak, de szíved mit sem tud ezen jótékonyágodról: akkor nem vagy egyéb, mint hitvány farizeus, ki oly messze van a Krisztustól, mint az Ábrahám kebelében ülő Lázár a gyötrelém tüzeiben bűnhődő lelketlen gazdagtól! Áthidulhatatlan az úr! Örökre lehetetlen a hozzájutás! Nem az ilyenekhez mondja majd: „Jöjjetek el én atyámnak áldottai, mert éheztem és ennem adtatok; — ruhátlan voltam és felruháztatok, utonjáró voltam és befogadtok...” Hanem így üzi el maga mellől: „Távozzatok álnokságnak cselekvői, mert sohasem ismertelek titeket!”...

Ha keresztyén szeretet van bennetek, rendezetek olyan lakomát, melynek látásán örvend az ég is! Lakomát, mely bizonyítja, hogy megbecsüljük az embert az emberben, s keresztyén testvért látunk mindenki-ben, ha rongy borítja is! — Az Isten előtt sincs személyválogatás! Csak ő tudja, hogy országában majd kik fognak ülni az első és utolsó helyeken!

Mindnyájan testvérek vagyunk, s isteni feladatunk itt a földön az, hogy egymás terheit hordozzuk testvéri szeretettel!

Erre tanít Krisztus, a szeretet nagy mestere! Ez a legszentebb feladata az ő igaz, keresztyén anyaszentegyházának! Ez a fitogtatás, dobszó, önzés nélküli szent célja Protestáns Nőegyletünknek is, melynek most, — hogy ezután polgári évek szerint mérhessük tevékenységét, — másfélévi áldásos működéséről van szerencsém a jól végzett munka megnyugtató érzésével beszámolni. Ezután részletesen felsorolja az egyleti élet számszerű adatait. Van 68 alapító, 187 rendes és 42 pártoló-tagja.

Tartottak 3 matinét: 1906. január 14-én, február 11-én és március 25-én; — és két estélyt: 1905. október 1-én és 1906. november 3-án. — Ezeknek a célra szolgáló tiszta jövedelme 1945 korona 46 fillér volt. A rendes tagdíjakon és jövedelmeken kívül jótékony adományok is szép összegben folytak bel. Adományozni szívesek voltak: Az iparos önképzőkör egy jótékony célú estély jövedelméből 114 kor. 82 fillért, Zeyk Dániel — hus osztásra két ízben — 100 — 100 koronát, özv. Müller Mihályné 10 koronát, az Alsófehérmegyei Gazdasági Bank 50 koronát, a Kisegítő Takarékpénztár az alapító-tag díján kívül 50 koronát, Felszeghy Sándor 30 koronát, özv. gr. Kun Gézané 20 koronát, br. Kemény Árpád és neje 30 ko-

ronát, Fogarasi Bónáné 6 koronát, Egy névtelen 6 koronát, Bójthe Kálmán 10 koronát, Zeyk Dánielné 40 véka burgonyát 40 korona értékben.

Segélyeztek pénzzel, kenyérrel, hussal, tejjel, burgonyával, fával. — Litogatták és vigasztalták a betegeket és igyekeztek őket ellátni a szükségességekkel.

Rendes és állandó segélyben részesült 85—95 család; e mellett a szükséghez képest szegénysorsu betegek és árvák, kiknek segélyezésénél nem nézték, hogy ki, micsoda nemzetiséghez, vagy felekezethez tartozik, csak azt tekintették, hogy felebarátunk és testvérünk a Krisztusban.

A segélyosztásokat és látogatásokat az elnökövel élükön, — ki mindenütt ott van s mindenben derekasán részt vesz fíradhatatlanul, — a választmány tagjai végezték felváltva, dicsérendő buzgósággal.

Kiosztottak 3095% kgr. kenyert, 614 korona 97 fillér értékben. — Fát 32 köbmétert — Nagyenyed város tanácsának szivességéből 220 korona értékben. Hust 137 kgr.-ot, 160 kor. 64 fillér értékben. Burgonyát 10 vékát 50 korpna értékben. Tejet 145 kor. 92 fillér értékben és 326 korona pénzsegélyt. — Így az összes segélyezés pénzürtéke a mult közgyűlés óta 1517 korona 92 fillér.

Az egyesület vagyoni állapota 1906. decz. 31-én:

1. Alapítványi tőke - - 4589 kor. 17 fill.
2. Kenyérsztási alap - - 210 kor. 25 fill.
3. Pénztári készlet - - 1085 kor. 20 fill.

Személybiztonságunk a régi városház nagytermében.

Valahányszor hirt adnak a hírlapok egy új katasztrófáról, melynek emberélet tömegesen esett áldozatul, mindig eszembe jut az a végtelen veszedelem, mely a mi közönségünket is fenyegeti mulatságok alkalmával a régi városház nagytermében és a mely egyszer oly katasztrófában végződhetik, a minőt ez a város 1849. óta nem látott.

Vegyük csak jól szemügyre a régi városház nagytermét: egy szűk, sötét, kétszer megtört lépcső az egyedüli fel- és lejáró.

A terem maga maszivnak, bolthajtásosnak látszik, de ez csak imitatio, mert az egész mennyezet, mely bolthajtásosnak látszik, tisztán deszka és fából készült tákolmány.

Most tessék elképzelni ily lejáró mellett egy általános pánikot, vagy egy ilyen építkezés mellett mindkét esetben tüzeset kitörését. A közönség a kijárat felé tódulna és már az első perczben a lépcsőn egymásra bukának az emberek s azt ugy eltorlaszolni, hogy ezen az uton többé élő ember a teremből se ki, se oda be nem juthatna. Mi történik a benne rekedt közönséggel? Borzasztó erre csak reá is gondolni! Gondoljunk a párisi operaház, a bécsi ringszínház, a párisi nagy áruház égésére és okuljunk.

Van út és mód ezen veszedelmen segíteni, csak akarnunk kell! Nem egyszer foglalkoztam ezen kérdéssel, de mert eddig érdeklődést eziránt nem sikerült ébresztenem, a nyilvánosság elé viszem a kérdést: ha elég fontosnak találják, tegye ezt magáévá a városi tanács, a vezető körök, a közönség és főképen a kik ilyen közveszélyek megszüntetésével hivatásszerűen foglalkoznak: az önkéntes tűzoltók.

Ne nyugodjanak meg addig, míg a személybiztonságot kellően biztosítva nem látják!

En a magam részéről nagyon egyszerű módot ajánlanék az egész veszedelem megszüntetésére:

Építtessen a város a régi városháznak az új városház felé néző oldalán egész hosszában végig egy 2½ méter széles, vastraverzeken nyugvó teljesen tűzbiztos folyosót, kösse ezt össze az új városház folyosójával és a jelenlegi 4 ablak helyett vágasson négy széles ajtót, a melyek a teremből az előbb említett folyosóra nyílnak.

Ez által egyszer a terem gyors és biztos kiüríthetése el volna érhető; a közönség maga a folyosón pedig abszolút biztonságban volna, a mely tudat az általános félelmet sokkal lejjebb szállítaná, úgy hogy a közönség ezen része nyugodtan, minden torlódás nélkül távozhatna az új városház és a kaszinó lépcsőjén. Elővigyázatból a folyosót még a szinpad körüli részén is el lehetne látni egy czélszerű lejáróval.

Hozzávetőleges számítás szerint az egész dolog mintegy 1200 koronába kerülne, de ezzel szemben mit nyerne a közönség? Ha még olyan szegények is volnánk, de olyan veszedelemnek a megszüntetésére nem 1000 koronát, de sokkal nagyobb összeget is hajlandó volnánk megszavazni.

Ajánlom e pár soromat a város közönsége figyelmébe, gondolkozzunk fölötté és ne bizuk sorsunkat egyedül csak Istenre, mert az Isten is csak úgy segít meg bennünket, ha mi is akarunk magunkon segíteni!

Papp János.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Baranyay Károly helybeli pósta- és táviró s. tisztet segédellenőrré nevezte ki. Gratulálunk.

— **Dr. Szilády Zoltán** kollégiumi tanárt, ki szakmájának buzgó művelésével és tudományos vizsgálatainak szép sikereivel, továbbá a Szabad Lyceumnak megteremtésével illetékes körökben általános elismerést szerzett, tudományos előkelőségek és egyesületek részéről többszörösen megnyilatkozó bizalom és kitüntetés mellett újabban az a megtisztelés ért, hogy Chyzer Kornél, a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűléseinek elnöke felszólította, hogy a nevezett egyesület XXXIV. pozsonyi vándorgyűlésén, melyen gr. Apponyi Albert kultuszminiszter személyesen fog elnökölni s mely alkalommal a pozsonyi orvos-természettudományi egyesület 50 éves fennállását ünnepli: tartson szakmájába vágó előadást. A kitüntetéshez gratulálunk.

— **Nagy idők tanuja.** Idősb Bulyovszky Simon gyulafehérvári földbirtokos 89 éves korában meghalt. Az elhunyt régebben ügyvéd és a Révay báró uradalmak ügyésze volt. A szabadságharcban mint nemzetőr vett részt. Mint törvényhatósági bizottsági tag, bár évek óta szembajban

szenvedett, egészen haláláig tevékeny részt vett a közügyek intézésében.

— **A Szabad Lyceumban** f. hó 8-án fejezte be dr. Szilády Zoltán a Föld történetének ismertetését. Előadásának legkiemelkedőbb része a zoopalaeontologia fejtegetések voltak s különösen élénk érdeklődést keltett az ember származásának és fejlődésének tárgyalása, melyet az archeologia legújabb felfedezéseivel világított meg. Legközelebb a növények táplálkozását adja elő Szabó Árpád tanár.

— **A Kossuth-bankók gyártója.** Day Villiam, a Kossuth-féle bankók gyártója most halt meg Londonban 86 éves korában. Az 1848-iki magyar kormány tudvalevőleg Londonban nyomatta a Kossuth-bankókat, mi miatt a derék nyomdásznak pöre is volt az osztrák császárral. Az öreg ur kegyelettel őrizte ezeket a bankókat s csupán a legjobb embereinek adott egyet egyet emlékül. Haláláig nagy magyar barát volt. Nyugodjék békében.

— **Alvincz—Brassó.** Ezen 250 km. hosszú vonal, mely most csak Fogarasig van kiépítve, nemsokára egész Brassóig kiépül. A pénzügyi részét a dolognak a Kereskedelmi Bank bonyolítja le.

— **Az adózó közönség figyelmébe.** A városi adóhivatal felhívja mindazon adózókat, kik a IV. osztályu, tőkekamat- és járadék-adóra vonatkozó vallomásaikat még nem adták be, hogy 8 napi záros határidő alatt vallomásaikat a városi adóhivatalhoz annyival is inkább adják be, mert ezen újabb határdőnek meg nem tartása esetén adójuk hivatalból fog megállapíttatni.

— **Vasuti szerencsétlenség.** A múlt héten Ladámos és Kiskapas között a 8433. számú személyvonat tengelytörés folytán kiskapásra. A kérés nagy volt ugyan, de szerencsére emberélet nem esett áldozatul.

— **Miért hosszú a tél?** Egy felvidéki vasutas jegyezte föl ezt a párbeszédet, mely furcsa helyen folyt: egy döcögő tehervonaton, két fékeződőben. Csikorgó hidegben köhögve czammog a tehervonat. A két fékező félig megfagyva kuczorog a helyén. Megszólal az egyik:

— Ma megint kegyetlen hideg van, komám. Kifagy belőlem a szusz.

Csőnd. Azután megint megszólal:

— Soká tart ez a czudar tél.

— Ugy kell annak lenni — mondja a másik — mert Kossuth Ferencz azt izente, hogy még a tél folyamán elintézi a mi fizetésrendezésünket... No már most a jó Isten nem akarja meghazudtolni Kossuth Ferenczet, azért nyújtja a telet...

— **Mit tanít a középiskola?** Magyarországon körülbelül 62.000 tanuló jár középiskolába, és pedig 52.000 gimnáziumba, közel 10.000 reáliskolába. Mindkét iskola heti óraszámra 232 összesen tehát 464 tanóra esik 62.000 tanulóra. Ha a különféle tantárgyaknak az összes tanulókra eső heti óraszámait százalékokban fejezzük ki, a következő sorrendet kapjuk: Latin 15.9 százalék, magyar 12.7, számtan 11.5, német 8.6, történet 7.7, görög 6.9, hittan 6.9, torna 6.9, természetrajz 5.4, mértan 5.0, természettan 3.7, földrajz 3.4, francia 1.7, bölcsezet 1.3, szépírási 0.86, szabadkézi rajz 0.83 s végre

vegytan 0.55 százalék. A ki azonban az életben is legfontosabb tudománynak a latint, legfőlegesebbnek a vegytant hinné, az kissé tévedne. E szerint „non vitae, sed scholae discimus“, nem az életnek, csupán az iskolának tanulunk!

— **Elszámolás és köszönet.** Az alvinczi izr. ifjuság f. hó 3-án az izr. templom javára zártkörű táncmulatságot rendezett, melyben ugy Alvincz, mint vidékének intelligenciája kevés kivétellel mind jelen volt. A távollevők is nagyobb részt jegyöket megváltottak. A mulatság anyagilag is fényesen sikerült. Felülfizettek: Ajtai Jenő, 2 kor., Batta Bertalan 1 kor., Barok Samu 2 kor., Benedek Károly 1 kor., Benedek Lajos 5 kor., Béni Márton 2 kor., Binder József 2 kor., Bonfert Mihály 4 kor., Bydeskuty Ede 40 fill., Bodokán Miklós 1 kor., Bogvár Kálmán 1 kor., Czettel Fülöp 4 kor., Czuckerberger Jakab 5 kor., Czuckerberger Iguác 1 kor., Dávid Izsák 3 kor., Deutsch Aladár 1 kor., Erdős Ármánd 20 kor., EINHORN Leó 2 kor., Dr. Fried Ármán 6 kor., Fischer Hermann 2 kor., Fischer Márton 2 kor., Fleiszig Gyula 4 kor., Fleissig Arnold 2 kor., Alsómarosváraljai Glück Simoné 5 kor., Goldglanz Ábrahám 2 kor., dr. Hochmann Nándor 5 kor., Haró Ferencz 2 kor., Hirsch József 2 kor., Izrael Salamon 2 kor., Kopeczek János 1 kor., Kohn Jakab 2 kor., Kerebán Gusztáv 3 kor., König Sándor 3 kor., Klein Miksa 8 kor., Klein Vilmos 3 kor., Lich Leopold 3 kor., Lövy Izidor 3 kor., Lázár Adolf 2 kor., Lövy József 1 kor., Mann József 1 kor., Molnár Béla 1 kor., Nagy Sándor 2 kor., Nuszbaum Adolf 1 kor., Nuszbaum Ignác 5 kor., Nuszbaum Gusztáv 2 kor., Novotni Ferencz 1 kor., Pongrácz Géza 2 kor., Ráczkövy Lajos 1 kor., Ritter Jakab 2 kor., Schlezinger Adolf 4 kor., Schlezinger Mór 2 kor., Simon Gerson 2 kor., Simon Izrael 2 kor., Steinhertz Hermann 2 kor., Szalkay Sándor 10 kor., Sziklás József 5 kor., Szöcs István 1 kor., Székely Árpád 1 kor., Szögyény Béla 2 kor., Táglicht József 2 kor., Tischler Jakab 2 kor., Tischler Manó 1 kor., Telegdy Ferencz 1 kor., dr. Vajna Izidor 7 kor., Veisz Sándor 2 kor. A szíves adakozók fogadják ezuton is az izr. hitközség nevében leghálásabb köszönetünket. dr. Vajna Izidor hitközségi elnök, Simon Gerson hitközségi jegyző.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár részv. társ.

Nagyon nehéz

sőt majdnem teljesen lehetetlen oly szert találni, mely gyermekek részére épp oly megbízható és eredményes hatású, mint a gyógyszerkamajolajból alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsió; mert a Scott-féle Emulsió a fiatal szervezetbe új erőt vezet és átsegíti a fejlődéssel kapcsolatos nehézségeken. A Scott-féle Emulsió egyuttal jó ízű, könnyen emészthető és oly tiszta szer, hogy a legcsekélyebb zavarokat sem okozza és állandóan csak a legjobb sikerrel használható. A Scott-féle Emulsió sokkal jobb, mint a közönséges csukamajolaj.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy.

SCOTT-féle EMULSIÓ

Kapható minden gyógyszerárban.

≡ Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fillér. ≡

A nagyérdemű közönséget tisztelettel kéri

TÁNGEL JÓZSEF

nő, férfi és gyermekdivatáru kereskedő,

hogymielőtt tavaszi szükségletét bárhol is beszerezné, előbb főtér 4-ik szám alatt lévő raktárát, mely a közelgő időnyre dusan van a legjobb minőségű árukkal ellátva, szíveskedjék megtekinteni.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetefü-cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

244 9-12

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban vesz fel
kiadóhivatalunk.

Budapesten az egyetlen független
ellenzéki nagy napilap

AZ UJSÁG

Előfizetési ára:

- Egész évre 28.— kor.
- Félévre 14.— „
- Negyedévre 7.— „
- Egy hónapra 2.40 „

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,
Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

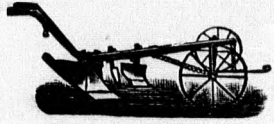
<p>Fontosság! Leiklismertőség!</p> <p>Saját érdekében hirdessen kizárólag</p> <p>LEOPOLD GYULA</p> <p>hirdetési Irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41.</p> <p>200 naptár kizárólagos képviselője!</p>			
<p>Requiny-féle római vértisztító-szörp</p> <p>páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórnaál. Vértörőben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító.</p> <p>Nagy Üveg 3 kor., 3 Üveget 8 kor. utánvétellel küld:</p> <p>REQUINY ATTILA gyógyszerész, Budapest, VII., Kúli-ó Kerepesi út 24. A híres RÁKÓCZI GYOMORKESERŐ egyedüli készítője.</p> <p>Érdekes prospektus ingyen!</p>	<p>KÉSMÁRKI LENVÁSZON DAMÁST-</p> <p>árak csak akkor valódiak,</p> <p>VALÓDI SZEPESÉGI VED- EGY ECHT ZIPSER</p> <p>ha ezen védjeggyel vannak ellátva.</p>	<p>VÉRSEGENYSÉG, ETVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGNER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.</p> <p>Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.</p> <p>Kis Üveg ára 3-20 kor. Nagy Üveg 8 kor. Kapható gyógytárakban. Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.</p>	<p>TUDÓBAJOSOKNAK</p> <p>de mindenkinek, aki köhög, rekedt, páratlan szolgálatot tesz a</p> <p>Halapi-féle hársfamészörp</p> <p>Mintatüveget 8 koronáért küld</p> <p>APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 64.</p>
<p>PLATSCHEK VILMOS</p> <p>elismert legolcsóbb, legszolidabb</p> <p>FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza</p> <p>Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körut).</p>	<p>A világot bámulatba ejti a</p> <p>Hammond</p> <p>irógép.</p> <p>Kizárólagos elárusítók:</p> <p>FARAGÓ TESTVÉREK</p> <p>Budapest, V., Arany János-s. 8.</p> <p>Kérjen mindenki prospektust!</p>	<p>Bszpló, májfolt, pattanás, miteszer, ráncok eltűnnek az arcról a valódi angol</p> <p>BALASSA FÉLE UGORKATEJ</p> <p>szépitőszerelem való bekenés által.</p> <p>Egy üveg ára 2 korona. Hossz ugorkaszappan 1 k., puder 1-20 k.</p> <p>Főszékhely: BALASSA KORNÉL Gyógyszerész Bpest, Andrásy-ut 47.</p>	<p>Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?</p> <p>SCHULLER FERENCZ</p> <p>ujonnan berendezett elsőrangú étteremben</p> <p>Budapest, VI., Andrásy-ut 39.</p> <p>mert ott jó magyar konyha, valódi tiszta borok és pontos kiszolgálás van</p>
<p>KISS SZERENCSEJE</p> <p>NAGY</p> <p>VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE</p> <p>SZERENCSE-SORSJEGYET</p> <p>KISS KÁROLY és TARSÁ</p> <p>BUDAPEST KOSSUTH I. U. 13</p>	<p>BABYMIRA-CRÉM</p> <p>legjobb szer kistáncok, ótvár, ráncok, feldörzsölt és kipálott bőr gyógyítására.</p> <p>Egyedüli készítő:</p> <p>BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB</p> <p>5 doboz ára bérm. 8 k 20 f., 10 doboz 8 k 80 f.</p> <p>A BREZDAI MOTORGYÁR</p> <p>részvénytársaság</p> <p>benzin-, gáz-, szivós-motorok és benzín-tekercs-motorok és akkumulátorok elismerésért a legjobbak az összes gyártmányok között.</p> <p>Vezető igazgató: GELLÉRT IGMÁC és Tsa</p> <p>Budapest, VI., Teréz-körút 41.</p> <p>Prospektus ingyen.</p>	<p>Pacific</p> <p>TOJÁS KÉSZÍTMÉNY</p> <p>tejszármaréja helyett használható a sütés és főzésnél.</p> <p>NAGY MEGTAKARÍTÁS.</p> <p>Kapcsolód minden élelmiszerüzletben és élelmiszerboltban — Készítő:</p> <p>STROBENTZ TESTVÉREK R. T.</p> <p>vagyószaki gyára. BUDAPEST.</p>	<p>„Zsorna“-féle védjeggyel férfi —</p> <p>nyakkendő,</p> <p>kitűnő</p> <p>magyar Ipari</p> <p>PÁRIS SZÁJLODA</p> <p>Szállodás: Simon Pál</p> <p>Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.</p> <p>100 szoba 2-20 k-ig fejlebb, kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az özszeg pályaudvarok és halók felé.</p>

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN.

Elvállalok mindennemű épület, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrások, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanycsengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varró gépek és kerékpárok javítását s gyári árban való ujonnan beszerzését, vegre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a ga. daközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan aczélféjű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kieserélek, vagy kivánság szerint átalakítok.

Szakmámba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók. Beesés pártfogást kér

siváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,

műlakatos és gépjavitó műhelye

12 20—104

Am Oraz. Gaud. Munka- és Cséplőipari Pénztárunk jó indulatába. *Immortuus est ac tuum, ut a rege hodie. Bistosisa Gaud. deit esen segély-pénztárnál*

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

217 24—26

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger

mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják s kitűnő ízűek.
Doboza 1 kor. és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-köut 17.

Nagyenyeden kapható:

Novák István
Arany Csillag gyógyszer-tárban,
U. Kovács József
Bethlen Gábor gyógyszer-tárban.

Éljen

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

215 87—104

100 KAT. HOLD.

A legjobb gyümölcsfák

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany
1 millió előkerítés csemete.
Sétaterfák • Diszoserjek • Rozsák
Bogyogyümölcsök stb.

Kifogástalan szőlőoltványok.

1 1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBROSI M.

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részv.-társaság Nagyenyed.

Dobozárugyár. Könyomda. Litografiai és vonalzó műintézet.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage) u. m. egyszerű és hajlitott dobozokat gyógyszerészek, cukrászok, kereskedők és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és célszerű csomagolására olcsó áron szállít.

Műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, s mindennemű kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, póstacsomagcímkeket, pecsétjegyeket, czimkéket, ragjelzéseket, porkapszulákat, papírzacskókat, kötőzópapírokat és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat készít könyv- és könyomdai, valamint dombornyomásban, olcsó árban, szép és izléses kiállításban.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent-József

ORSZÁGOS VÁSÁR

folyó évi márczius hó 14-től bezárólag márczius hó 18-ig fog megtartani.
**Mindenféle állatfelajánlás az országos vásárra márczius 13-tól, osztorító-
 kón reggel 5 órától kezdve meg van engedve.**
 Temesvárott, 1907. évi február hó 25-én.

42 2-2

A városi főkapitányságtól:
Bandi Rezső, főkapitány.

Lakás bérletek:

1. Bethlen-utcza 9. számú ház emeleti és földszinti része, együttesen;

2. Várszeg-utcza 7. sz. alatt 4 szoba és mellékhelyiségek-ből álló lakás;

1907. évi április 24-én kezdőleg (egy évre) nyilvános árverés útján bérbe adatnak.

Árverés 1907. évi márczius 10-én d. e. 9 órakor tartatik meg a Bethlen-kollégium jószág-igazgatósági irodájában, hol a részletes feltételek korábban is megtudhatók.

50 2-2

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár P.-t.
 Részvénytőke: 400.000 kor. Tartalékalap: 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöheteli pénzintézetek részvényeire.
Vásárol és elad értékpapírokat.
Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.
Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat az összeg nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$ %, 6%, 6 $\frac{1}{2}$ % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.
Betétet 4 $\frac{1}{2}$ kamatláb mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

14 20-104

Valódi francia

színházi látcsövek

csekély havi

részletfizetésre!

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED

hangszerosztálya,

==== Budapest, VI., Andrassy-út 17. ====

Hangszer-árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kitűnő minőségű és legnagyobb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-

gyár, Brassóban. Nagyenyeden kapható Klemm Pál úrnál Szentkirály-utcza 128. sz.

16 16-50

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.